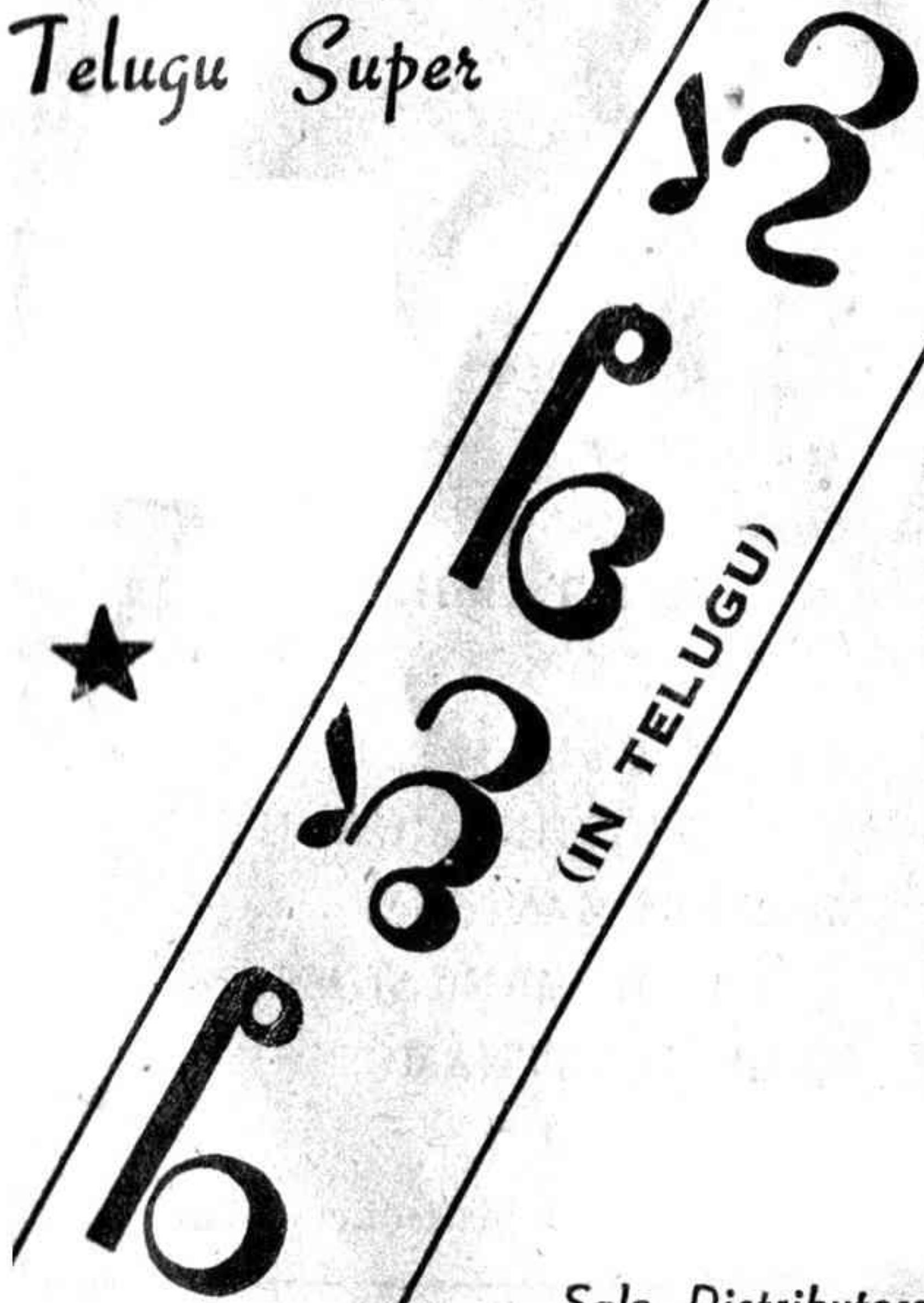

1933

East India's

Telugu Super

Sole Distributors :—

Chamria Talkie Distributors

20, VEPERY HIGH ROAD,
P. T., MADRAS.

Ramadasu (1933)
East India

AWAIT RELEASE

EAST INDIA'S
COLOSSAL CONTRIBUTION

TO

1940

MEENAKSHI KALYANAM

(IN TAMIL)

Featuring:

M. R. KRISHNAMURTHY

Miss. PREMAVATHI

,, P. R. MANGALAM

KALI N. RATNAM

and

various others of histrionic talents.

Sole Distributors:

Chamria Talkie Distributors

20, Vepery High Road,

MADRAS.

రామదాను

తెలుగు టాక్టీ

కలకత్తాలోనున్న ఈస్తు ఇండియా ఫిలిం కంపెనీవారిచే
తయారుచేయబడినది.

శ్రీమాన్ బాణప్రారి, ధర్మవరం గోపాలాచార్యులవారి
“రామదాను” నాటకమునుండి శబ్దచలన చిత్రమునకు
తగినట్టుగా కథాభాగము గైకొనబడినది.

ఆర్. సి. ఏ. ఫోటోఫోన్ శబ్దగ్రాహకయంత్రముపై
తయారుచేయబడినది.

డైరెక్టరు : — అక్ర్షు నవాజ్

ఫోటోగ్రాఫర్ : — కృష్ణగోపాల్

శబ్దగ్రాహకులు : — ఆర్. సి. నిలమన్, సి. యన్. నిగం.

పాత్ర ధారలు

రామదాను	...	ఆరణి సత్యనారాయణ
కచీరు	...	ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్య
తానీపూ	...	సెల్లారు నాగరాజరావు
ధర్మకర్త	...	క. శ్రీనివాసాచారి
అహమక్	...	వెంకటసుబ్బయ్య
రాముడు	...	ఘంటసాల శేషయ్య
లక్ష్మీఇదు	...	యం. యన్. రంగరావు
కమలాంబ	...	శ్రీమతి సరస్వతి
సితారాబేగం	...	శ్రీమతి రాంపాప

కథా సంగ్రహము

ఆంధ్రదేశమున ఆంధ్రజాతి యున్నంతవఱకును ఈ వివ్యమార్తుల కీర్తి మూర్తి పరిపూర్ణప్రకాశముతో వెలుగునంతటి ప్రభ్యాతిని ఏను “భద్రాది రామదాసు” అని సంపాదించినారు. మన యా రామదాసు చరిత్ర కథానాయకుని నిజమగు పేరు కంచెర్ల గోపన్నగారు. ఈ భక్తుని యొక్క కథాభాగము చరిత్ర నమసరించియున్నది. శ్రీరామసేవాతత్వరు దైన యా రామదాసుచే నుద్దరింపబడిన భద్రాచల శ్రీసీతారామ కల్యాణాత్మవములు నేటికిసి లక్ష్మీపలతుల దైవభక్తులను ప్రతి వత్సరమును యోగ్యతానుసారముగా నాక్కించుచున్నది. దేశచరిత్ర నమసరించి గోలకొండ నచ్చాబు తానీషాయొక్క యోదార్యముచే మన యా రామదాసుగారు భద్రాచలము తహాళీల్దారుగా నుద్దోగమున ప్రవేశించి నారు.

ఈ కథ నేలకొండపల్లెలో గోపన్నగారు తన భార్యాప్రతులతో గూడి దేవపూజ నొనర్ను సందర్భమున ప్రారంభింపబడును. కొండఱు భక్తులు హరిభజనతో భద్రాది (శ్రీరామనవమి)కి వెళ్లు చుండుటను జూచి వారితో కలిసి తానును భద్రాదికి వెళ్లును.

ఏ పర్వతరాజంబగుభద్రగిరి శ్రీ సీతారామలక్ష్మీఱులకు నెల వయ్యేనో అచ్చట వేనవేలు దైవభక్తులు గుమిగూడియుండుటను, గుడి ధర్మక్రము చూచెదరు. దేవపూజ యొనర్నబడుచుండును.

కాబిరు, మహామృదీయ ఫకీరు; గొప్ప దైవభక్తుడు. శ్రీరామనవమి నాదు జరుగు నుత్సవములను జూచుటకు తాను సంకల్పించుకొన్నవాడే హరిభక్తులతోగూడి భద్రగిరిపైకి వెళ్లుటకు పూనుకొనెను. ధర్మక్ర

దలగువారు ఉత్సవమును జరుపు చుండెదరు. కబీరు తన మనస్సును శ్రీరామునిపై లీనమొనర్చి పాటపాడుకొనుచు పర్వతశిఖిరమునొద్దు వెళ్ళుచుండును. ధర్మకర్త కబీరు స్వరము వినబడినవెంటనే చకితుడును. మహామృదీయుడు హిందూదేవాలయమున ప్రవేశించుటను జూచి ధర్మకర్త మిక్కిలి ళోపోద్దీపితమానసుడయ్యెను. ‘మాదేవుని పేరు నీ వుచ్చరింపరా’ దనియు, ‘దేవాలయమున బ్రహ్మశింపరా’ దనియు, కబీరును గద్దించును. కబీరు గోపు దైవభక్తుడుగాన ధర్మకర్త యొక్క బెదరింపులకు జంకక, తా నేకాగ్రచిత్తముతో రామునే భజించుచుండును. ధర్మకర్త యు, నతని యనుచరులందఱును గూడి కబీరును ఆవలికి గంటింపబూనుకొందురు. దైవభక్తుని నిట్లు అవమానించుట కనులార చూడజాలక గోపన్న మిక్కిలి విచారపడును. కబీరు సామాన్యవేషధారక దైవభక్తుడు కాడనియు, నిక్కింపు హంరిభక్తు డనియు నెఱింగెను. గోపన్న ధర్మకర్తను శాంతింపుమని తెల్పి “నేను కబీరువద్దనే యుండెదను. నీ వుత్సవకార్యములను చూడబో” మృని చెప్పెను. వెంటనే గోపన్న కబీరుయొక్క భగవత్ప్రీసన్నత నెఱింగి మంత్రరాజమగు తారకమంత్రోపదేశము పొంది ప్రేమైకపొత్తుండగు శిష్యం డయ్యెను. కబీరు కొండదిగి క్రిందికి ప్రయాణ మొనర్చిన వెంటనే ధర్మకర్త కొండపైకి వెళ్ళి శ్రీసీతారాములక్ష్మీఱిల విగ్రహంబుల గానక త్తత్తరపడి విచారించుచుండగా ఆ విగ్రహములు కబీరు హృదయంబున లీనమగుట చూచెదగు. ధర్మకర్త నడవడికవల్ల శ్రీరామునికి ఆగ్రహము కలిగి అదృష్టుడయ్యెను. కావున మన మెల్లరముకూడి కబీరుపాదములపైబడి త్వమింప వేదుకొని ఎటులైనను మనదేవులను మన కిచ్చనట్లు ప్రార్థించి ధర్మకర్తను అతని పాదముపై బడవైచి త్వమించకొరుకొందము అని వాకెల్లరు వెంటనే ధర్మకర్తను పిలుచుకొనివెళ్ళి కబీరును ప్రార్థించి తమ విగ్రహములు తమకు వచ్చనట్లు వేదుకొనగా కబీరు ననుగ్రహమున దేవతావిగ్రహములు

మరల తమ యథాసానమునకు వచ్చిచేరెను. ఎల్లరు మిక్కిలి సంతోష మాయైను.

తానీపూ దర్శారున సంగీతము, నాట్యము మొదలగు వినోద కొర్యములతో ఆనందించుచుండగా భద్రాద్రిపొరులు కొండ కేతెంచి తమ తాలూకాకు హిందూ తహాళీల్ దారు నొకని బ్రసాదింపవలయునని కోరగా వెంటనే నబాబు తానీపూ, అక్కన్నమంత్రితో నాలోచించి గోపన్నును భద్రాద్రితాలూకా తహాళీలుదారుగా నియమించున్నట్లు తీర్మానించి తత్త్వంామే గోపన్నుకు ఫర్మానా పంపిరి. ఫర్మానా అందిన వెంటనే గోపన్ను భద్రాద్రితాలూకా తహాళీల్ దారు ఉద్యోగమున ప్రస్తేశించెను.

నేలకొండపల్లె, గోపన్ను గృహము. కబీరు అప్పుడప్పుడు గోపన్ను గృహమునకు వచ్చుట ! వారు హిందూమత సంపదాయానుసారముగా గురువూజ నొనర్చుట ! కబీరు గోపన్నుకు “రామదాసు”గా నుండు మని నూతన నామకరణ మొనర్చుట !

కబీరు రామదాసుగృహమునుండి వెలువడినవెంటనే రాజసేవకు ణొకడు ఫర్మానాతో రామదాసువద్దకు వచ్చి భద్రాద్రి తహాళీలుదారు పనియందు ! నియమించినట్లు తెల్పుట !

రామదాసు భద్రాద్రికి ప్రయాణమగుట ! భద్రాద్రి పరిసరప్రాంతమున పౌరులు కొండలు తప్పత్రాగి వినోదముగా టాల్కేప మొనర్చుట సందర్భమున రామదాసు వారిని చూచుట తటస్థించెను. సుర్త్రాగుట మంచిమార్గము టాదని వారికి హితమొసంగి, భద్రగిరిపైనున్న శ్రీరాముల వారి యాలయ నిర్మాణకొర్యక్రమమునకై తనకు చేయుత నొసంగి ద్రవ్యము చందాలమూలమున వసూ లూనర్పు బోధించును.

రామదాసు పౌరుల చందాలవల్లను, సర్కారు ఖజానానుండి కొంత దవఱమును వెచించి శ్రీరాములవారికి దేవాలయము నిర్మించి

నానావిధ క్రంకర్యాదులకొఱకును, బ్రాహ్మణ సంతర్పణములకొఱకును అరులక్షలరూప్యముల వరకు వ్యయ మొనర్చెను.

గోలకొండ తాసీపాగారికి, సర్కారుదవ్యము వ్యయ మొనర్చి దేవాలయ నిర్మాణాదు లొనర్చెనని తెలియవచ్చెను. వెంటనే తాసీపాధటులను పంపి, త్తత్త్వము ప్రైకము నివ్వమని కోరుడనియు, లేకున్న చరబట్టి తన యాసానమునకు గొనిరండనియు ఆజ్ఞ నొసంగెను. రామదాసు దర్శారునకు గొనిరాబడినపిమ్మట్లు ‘ఎడుదినములు గడు వొసంగెదను; ఇంతలో నీ ద్రవ్యము నాకొసంగిన సరి! లేకున్న మరణండన విధింతు’ మని తెల్పెను. ఎడుదినములు రాత్రింబవళ్లు చెప్పరాని కఠిన దండనలకు రామదాసు లోనయ్యేను. రామదాసు శ్రీరాముని ఆసేక విధముల కష్టముల నివారణ మొనర్పిభార్థించెను. శ్రీరాములకు కరుణ గలిగి తాసీపా శయనాగారమున కేతెంచి అరులక్షలధన మొసంగి తన భక్తుని గాపాడును. అప్పుడు తాసీపా రామదాసుయొక్క దైవభూకికి మెచ్చి వెంటనే చెఱవిముక్తిచేయును. తాసీపా రామదాసును ఆసేక విధములుగ త్సమాపణకోరును. గొప్పపదవుల నొసంగెద ననును. టాని రామదాసు వానిని సరకుగొనక మరల భద్రాద్రికి వెళ్లి పూర్వ్యమువలెనే శ్రీరామపాదనేవయందుండ సంకల్పించుకొని భార్యాపుత్రాదులతో వెడలి పోవును. దైవభూకిగల నిజభక్తులకు శ్రీమన్నారాయణుడే దిక్కుగును.

మాండ్రగర్భ రాగము

ఆదితాళము

కమలాంబ :—

శ్రీరమణ-మృదుచరణ-స్నేరమణా-పరమపురుష-రామ॥ శ్రీ॥

పావనచరణ-పతితపావన-పాపభంజన-పురుషోత్తమ-హే॥ శ్రీ॥

కాణ్ఠీ

ఆదితాళము

బ్రాహ్మణులు :—

దానవమర్దన, దశరథనందన, తామసభంజన, ధర్మగుణా ।

తాపవిదారణ, తత్త్వవిచారణ, తాపసజనస్తుతిపారణా॥ రాఘు॥

జానకీనాయక, సత్యవిధాయక, జ్ఞానప్రదీపక, శ్రీపదకా ।

సజ్జనరక్షక, సౌఖ్యప్రదాయక-సామజపతిపరిపాలకా॥ రాఘు॥

శంకరాభరణము

రామదాసు :—

శ్రీ॥ భద్రాదిరఘురాము భజనకు జనుచుండ
బంధుమిత్రులయూజ్ఞ బడయ నేల ?

జీవాత్మ భరియింప శ్రీవత్సధరు దుండఁ

దనువులై మన కింత తమక నేల ?

పారినామకీర్త నాపోరపానము లుండ

నాకలిదప్యుల కడల నేల ?

సాయుజ్యమును జెంద సాధనతతు లుండ

సంసారవహిన్మో సమయ నేల ?

గీ॥ భక్తివిరాణ గీరింపు దీఖుద్రవాసు ,
జేతులార బూజింపు దీ ప్రీనివాసు
జిత్తమార సేవింపు దీ చిదియలాసు
రాణ యొప్పార జేయుడీ రామభజన॥

4

శంకరాభరణము

ఆదితాళము

అందరు :—

రామరామరథు-రామపరాత్మర-రాత్రణసంహర-రణధీరా ।
రథాంగధరథున-పతంగవాహన-రఘురథు నారాయణా॥ రామ॥
సారళీల సురలోలనిరంజన, సత్యపరాయణ సువిధానా ।
సరోజలోచన-సురేశపాలన, శరణ్యమునిబృందావనా॥ రామరామ॥

5

నాదనామక్రియ

మిశ్రచాపు

రెడ్లు :—

స్వామిసేవ-సేయబోదము-సేదు సీతారాముసేవ సేయబోదము,
జానకమ్మ, లక్ష్మిమన్న, చమపుత్రీధ కెందుదెసల
జానుగాను కొల్ప రామ-చంద్రు డెంత ముద్దు గాఱు. ८

పదుజీశ్వతలలవాని-నట్టె సేల గూల్చె నన్న
ఆదిమూర్తి బ్రహ్మమన్న-యంద్వైనదేవు డన్న. ९

స్వామిసేవ-సేయబోదము
రాముసేవ-సేయబోదము
లక్ష్మిన్న సేవ-సేయబోదము
సీతమ్మసేవ-సేయబోదము॥ స్వామిసేవ॥

దానరి :—

- (1) ఏదుకొండలవాడ- వెంకటరమణ
ఏదుకొండలమధ్య- వెలగర గురుడా
అమృబోసిననూనె- అయ్య కర్పితము
అయ్యబోసిననూనె- అమృ కర్పితము.
- (2) శ్రీరంగంమన ఓబుళం- మనభిబుళం
చిన్న వా దుండైసలం- రాత్రిమంటపాలు
గాలిగోపురాలు- చక్కనితలుపులు,
కంచుయిగుబ్బలు- చుట్టూప్రకారాలు
చుట్టూ కోనేశ్శు- తాయల్ కర్మారాలు
స్వామికి కొట్టేవాళ్లు- తీరప్రసాదాలు
తీసుక ఎల్లేవాళ్లు- దాసరిక వక్క ణా
దాసరికి వస్తార్థిలు- దానం చేసేవారు
కనరాద- వినరాద- తనరాద మోత్కుంబు.
- (3) నీ ప్రాదములు గంటిరా- రామ- నీ ప్రాదములు గంటిరా
నీ ప్రాదములు గంటి- నిను కనుల గనుకొంటి
నీ ఏల నిన్న మరువ- రామ- నీ పొద్దు నిన్న మరువ
కడిభోగమన సీత- ఎడభోగమన రామ
వైభోగమన లత్కుణా- రామ.
నీ ప్రాదములు గంటిరా॥ గోవింద॥

హిందూస్థాని సురట

ఆదితాళం

కచీరు :—

కహా ఖాతీర్ సే, హరదం, రాం రాం రాం
నహీ రహింగె తాయం, జహోణ మే హం॥ కహా॥

వెలతె దునియా, తన్కు ఖుమ్మి ప్రో,
హాలతె సోచో, జాన్కు కష్టి ప్రో,
జాలమె యిం నాణ, జాకె ఫసీ ప్రో,
జీ కుబురాత్, పణోకె నబూత్, పూనె నూరత్ దేఖ్మో భాయా
బద్కొ గజబ్-జంకొ తలబ్, ఉల్ నె సబబ్-దేఖ్మో భాయా
దేరి న కర్, దిల్నే పుకార్, రాం రాం రాం|| కహార్||

8

భీమ్మసలాన్

ఆదితాళము

కచీరు :—

అఖిల్ తేరి హుళు గుంగురుతూన్గో
కొపొకొ గడబిడ కర్త్రా ప్రో - బూ బూ.
షాన ప్రేమనే సాపోబరాళీ
యూంహిం రామజి మిల్లూ ప్రో
భైటైపీం రామజి మిల్లూ ప్రో
సోతేహిం రామజి మిల్లూ ప్రో|| అఖిల్||
ఘుణ, ఘుణ, ఘుణ, ఘుంటూ భాళీ.
యూంహొ క్యూ రామజి, బహీరూ ప్రో
రఘుసో నిరంతర ప్రేమప్రభూ సీ
నాచత గావత ఆతా ప్రో
ధుంకుత, ధుంకుత ఆతా ప్రో
ధుంకుత, ధుంకుత ఆతా ప్రో బూ బూ|| అఖిల్||

9

కచీరు :—

తిశగతి

మై గులాం-మై గులాం-మై గులాం తేరా
మై గులాం-తేరా తూ ప్రో సాపోబ-మేరా|| మై||

ఏక గోటి-దే లంగోటి-ద్వారా తేరా-పావో.
కామ క్రోధ చోడ కరణ-హరిగుణగావో.
రూవ్ నహీ-రంగ నహీ-వర్ణ నహీ-భాయా.
నిరంజన-నిరాకార-నిర్మలాకార॥ మై॥

అసావేరి

ఆదితాళము

కచీరు: —

దర్శక్ దేవ్-రామూ-తేరాసాథ పై హం
దాశరథే తేరా-చరణకమలకే॥ దర్శక్॥
జానకీనాథో-దయా కర్ణో హం పర్-మనో హమూరా భజణ-
రాం రాం సీతారాం-రావణ సంహర సీతారాం.
జానకి రమణా సీతారాం-దానవ హరణా సీతారాం-
పంకజనయనా సీతారాం-పస్నగశయనా సీతారాం
భద్రగిరీశా సీతారాం-భవ్యవిలాసా సీతారాం॥ దర్శక్॥

యమక్ కల్యాణి

తిశ్రగతి

కచీరు : —

యద కర్ణో అల్లా అల్లా యద కర్ణో తుమే-
ధ్యాన కర్ణో జపా కర్ణో రే
రామ రహీం కొ భేద న పాయా-
దోగోజీ కీ దునియా రుమాటీ పై॥

కచీరు : —

శ్రీరాగము

ఉ॥ ఏమహానీయ తేజుదు, మునీంద్రసింహాగము సిద్ధిజేసి సు
ప్రేమ చెలంగగ్గె మునివరేణ్యవధూటి నహల్యగాచి నీ

తామహింశుమణిస్ హరవిధాతలు మెచ్చగ నుద్యహించే నా
రాముని బంకికంధరవిరాముని గొల్యుము రామదాసు వై॥

13

రథ్యణి

వాసు :—

రాముడె తండ్రి నాజనసి రాముడె బంధుదు రామచంగ్రుఁ డే
రాముడె మిత్రుదుఁ గురుత్త రాఘునుఁ పరదైవతం బగుఁ
రాముడె నాకుదికుఁ రథురాముడె రత్ను దాప్తు డౌను శీ
రామునిపాడవద్యుమె నిరంతర ముంతు మదిఁ రామదాసునై॥

14

తోడి

:—

॥ చోరులు గోరని నిధిర్యై
పేరాసను జెందుఖులు ప్రేమింపనిదై
శ్రీరాముని గారామున
నోరామా ! యనుచు రిలువ నో ! యనవలయున్ !

15

వరాణిరాగము

ఆదితాళము

రామదాసు :—

ఏడ నున్నాడో భద్రాప్రియాసు ఛేడనున్నాడో
సాపాలిరాము ఛేడ నున్నాడో॥

ఏడ నున్నాడో జాడచలియరాగు
నాడు గంధింపునికేడు భాషినస్యామి॥ ఏడ॥

ద్రోణిబూబ్యాల దాకిన భాలునికి
బ్రాం మిచ్చిన జగత్త్రాంచరుకుడు॥ ఏడ॥

పాంచాలిసభలోను భంగమొందిననాడు
వంచనలేకయే వలువలిచ్చిన తండ్రి॥ ఏడు॥

దూర్యాసు దుగ్రముతో ధర్మసుతు జూడు
నిర్వ హించిననవనీతచోరకుం॥ డేడు।

అత్యయమున శ్రీభద్రాచలమందున
సాంత్స్కరించిన జగదేకవీరుం॥ డేడు॥

16

కాఫి

ఆదితాళము

కబిరు :—

జీ తుహిం జీ సమాయియే-నైనసే దయా కరో
తు ప్రో మేరె సాతెసాత్-హరిహరి గావో గావో || జీ॥
తుహిం నిరంజణ తుహిం నిరంకార్-తేరా
నామరామనామ-కరత భజణ-బారెబారో || జీ॥

17

జల్మసీను :—

వహ్యయి సారాయి-వద్దుపైనసారాయి
బువ్వద్దు పెదబాబు-బుడ్డి ఏక రూపాయి
సప్తసముద్రాలు సారాయికావాల-పిల్లకొల్య లన్ని కల్లునీళ్లు కొవాల
దీన్నితాగిచూడు-దీన్నిమజాచూడు-దీన్నితాగితే బలేహుషారికల్లుతాది
బోర్, రాగాన్ని-పద్మాన్ని-ళీకం చద్వద్వాన్ని
రామచిల్మైదిలా గుండుకూత-ఎంణోకల్లుండు
ఖంచాన్ని మోత-సాన్ని కల్యాండాన్ని-దొడ్డల్లు
నూరాండాన్ని-తన్నుల్లి తీంటాన్ని-అన్ని టికి
కొన్ని టికి-డడ్డినికి-డాకినికి-దీన్నితాగిచూడు॥ వహ్య॥

గమ్మ-దీని దూతుగమ్మ-ఇక దీన్ని—
దిలేదు-ఏకాదశా దీన్ని—ముద్దాత్తే-బల్—
స్తోషది మార్కి-భల్ మాటలు చేస్తాడి వింకి॥ దీని॥

18

ను :— భన్యాసి

— లేదాక గత్యసామ నిధి రూ సీతామనో నాథుడే
తోడే యెడబాయిసుండు, ఖును దూ నా గేంద్రసంసేవ్యాడే
చేతోబీతి నడంచు దివ్యకరుణాసింధుండు నా రాముడే
యేతెంతుఁ— గొనిపొమ్ము, రూపాకడక్కా రుచ్చోటికో పుణ్యాదా!

19

రామదాసు :— శ్రీరాగము

మ॥ యమపాశంబంసు ఖండ ఖండములుగా నామూల భిన్నంబుగా
సమయంజేయుచు, దివ్యకౌత్తుపదశిల్ప సంధింప గల్పద్రువై
విమలంబు రఘురామశామము మదిల్లార నే వేళయుఁ—
తమకం బేచి భజించుణారితము కీత్రాట్లింక బంధించునా?

20

అతాణు

రామదాసు :—

సీ॥ శ్రీకృష్ణ డను పేరు! చెన్నార భరణిపై
జమిశాశు డెచ్చుట జనన మెండ
బాణందన యుపూర్వాలను తెండుడ
సనిఖుదు డెచ్చుట నణగియుండె? ^ఉ
సంయుక్త కలపాణి సత్యగ్రహంబుచే
తమక్కాన సెచ్చుట తపముజేసె? ^ఉ
అత్యస్వతంత్రంబు నందియుఁ— విధిచేత
మహానీయు లెచ్చుట మరుగువడిరి?

కీ॥ అట్టిపావనంబగుళాల యలఘుళీల
మలవడినవారికే వలనగువిళాల
లోల, పుణ్యలీల లూనర్ష నాలవాల
మై వెలయిచుండు చెజసాల కదరసేల.

నాదనామక్రియ

ఆదితాళము

రామదాసు :—

ఏతీరున నను దయచూచెదవో ఇనవంశోత్తమ రాము
నాతరమూ-భవసాగర మిదను-నళినదేష్టుణ రామ ॥ఏ॥
శ్రీరఘునందన సీతారమణ-గ్రితజనపోవక రామ
కౌరుణ్యలయ-భక్తవరద-నను కన్నది కౌనుపు రామ ॥ఏ॥
క్రూరకర్మములు- సేరకజేసితి- సేరము లెంచకు రామ
దారిద్ర్యము పరిహారము సేయవే- దేవశిఖామణి రామ ॥ఏ॥

యమణి

ఆదితాళము

రామదాసు :—

రామరామజే-రాజూరామ-రామరామజే-సీతారామ
శబ్దబిందువై-చరాచరమై-జీతిర్ముయమై
వాజ్ముయమై ॥రామరామ॥
ఆది అంతము లేని-అకలంకుడైవై- నాదబిందువై
సదానందమై ॥రామ॥

కల్యాణి

ద్రువర్క

పొర్చన :—

పరబ్రహ్మ-పరమేశ్వర-పురుషోత్తమ సదానంద ॥పర॥

పరంతో యతి-పరాత్మర-పతితపావన-స్వప్రకాశ
వరదాయక సాలలోక-వంచితసుఖదాప్రమేయ
పాణిగో-పాణి-మూంపాణి ॥పరా॥

24

చాంభోజిరాగము

అటుతాళుము

- ఇష్ట్వాకులతిలక యిక్కొన బలుకుడై రామచంద్రా
నన్న రక్షింపు మిక తెగొ రఘుకులతిలక శ్రీరామచంద్రా ॥౭॥
- చుట్టుపొకొరములు సొంపులో గట్టిసి రామచంద్రా
ఈ ప్రాకొరమునకు బట్టె పదిషేలవరహిలు రామచంద్రా॥ ౮॥
- గోపురమంటపా ల్యు దురుగ గట్టిసి రామచంద్రా
నన్న క్రోతుగ జాడక నిత్తత్త్విప్రోత్సుము రామచంద్రా॥ ౯॥
- భరతునకు చేయిస్తి పచ్చలపత్రకము రామచంద్రా
ఈ పతకమునకు బట్టె పదిషేలవరహిలు రామచంద్రా॥ ౧౦॥
- శత్రుఘ్నునవసేషు జేయిస్తి మొల్ర్తాడు రామచంద్రా
ఆ మొల్ర్తాటికిబట్టె మొహరీలు పదిషేలు రామచంద్రా॥ ౧౧॥
- లక్ష్మీఉనకు జేయిస్తి కుత్యులపత్రకము రామచంద్రా
ఈ పతకమునకు బట్టె పదిషేలవరహిలు రామచంద్రా॥ ౧౨॥
- నీతమ్ముకు జేయిస్తి చింతాలు పత్రకము రామచంద్రా
ఈ పతకమునకుబట్టె పదిషేలవరహిలు రామచంద్రా॥ ౧౩॥
- వాహనములునిాకు కరుసలో జేయిస్తి రామచంద్రా
జగన్మోహన సంభూతు పేసిరి కొర్కున రామచంద్రా॥ ౧౪॥
- కలికతురాయి సీకు పొలుఫుగ జేయిస్తి రామచంద్రా
నీవు కులుచు దిరిగద పెనర్బుసొమ్మని రామచంద్రా॥ ౧౫॥
- నీ తండ్రి డశరథుహిరాజు పైట్టెనా రామచంద్రా
లేక నీ మూము జనకముహిరాజు బంపైనా రామచంద్రా॥ ౧౬॥

అబ్బి ! తిట్టితి నని యాయాస పడవద్దు రామచంద్రా
ఈ దెబ్బులకోర్చుక అబ్బి తిట్టితి నయ్య రామచంద్రా॥ ఇ॥

యేటికి జల్లిన నీళ్ళాయై నాబ్రతుకు రామచంద్రా
నేను అధిమునాలిక నాన్న నన్నాయైమైతిని రామచంద్రా॥ ఇ॥

సర్వార్థపైకము తృణముగ నెంచితి రామచంద్రా
ఈ దెప్పరమును గాచి యప్పు దీర్ఘమయ్య రామచంద్రా॥ ఇ॥

కాసల్యప్రతుడ దశరథతనయుడ రామచంద్రా
కావు తేమముగ భద్రాద్రిలో నెలకొన్న శ్రీరామచంద్రా॥ ఇ॥

భక్తుల నందరి పరిపాలించే శ్రీరామచంద్రా
నీవు తేమముగ శ్రీరామదాసుని నేలుము రామచంద్రా॥ ఇ॥

క్షో॥ జయతు జయతు మున్తోం జన్మనాఫల్యమున్తోం
జననమరణభీతిక్కేశవిచ్ఛేదమున్తోం
సకలనిగమమున్తోం సర్వశాస్తోకమున్తోం
రఘుపతినిజమున్తోం రామరామేతి మున్తోమ్

Ramadasu (1933)
East India

BOOK IT NOW

RUNNING WITH PACKED HOUSES

Direction:

C. PULLAYYA

VARAVIKRAYAM
(IN TELUGU)

Featuring:

Miss. PUSHPAVALLI

" BHANUMATHI

Etc.

All your favourite outstanding personalities.

Sole Distributors:

Chamria Talkie Distributors.

20, Vepery High Road,

MADRAS.

NOW READY FOR BOOKING

1	MUMTAZ BEGAM	Hindi Urdu Akhteri, Mazhar Gulhamid, Pahelwan, etc.
2	ABEHAYAT	" Noorjahan, Padma, Nazir, Athar, etc.
3	CHANDRA-GUPTA	" Sabita, Gulhamid, Nazir, Mazhar, etc.
4	SEETA	" Mrs. Khote, Mukhtar Begam, Tembe, K. C. Dey, Prithviraj, etc.
5	KISMAT-KA-KASOTI	" Noorjahan, Iqbal, Khalil, K. C. Dey, etc.
6	AURAT-KA-PAYAR	" Mukhtar Begam, Bachan, Mazhar, etc,
7	RADHA-KRISHNA	" Sabita, Angurbala, Indubala, Dhiraj, etc.
8	NALA-DAMAYANTI	" Muktar Begam, Akhteri, Narbada Sanker, etc.
9	KING FOR A DAY	" Akhteri, Sabita, Radha, Mazhar, Athar, etc.
10	SULTANA	" Zarina, Indubala, Gulhamid, Mazharkhan.
11	RAJNATI	"
12	ALI BABA	"
13	ALLAUDDIN	"
14	GARIB-KI-DUNIA	" Kajjan, Cooper, Violet, Gulam, Hussen, etc,
15	HINDUSTAN	" Mukhtar Begam, Rosy, A. R. Kabuli, Narbada Shanker, Panchotia, etc.
16	LAILA-MAJNU	" Kajjan, Nissar, Kabuli, Shaila, etc.
17	SHAKUNTALA	" Shaila, Lila, etc.
18	INDRA-SABHA	" Rosy, Lila, etc.
19	GULRU ZARINA	" " etc.
20	HARISCHANDRA	" Sharifa, Nawab, etc.
21	BILWA-MANGAL	" Kajjan, Cooper, Narbada Shanker, etc.
22	BHARTI BALAK	" Cooper, Mohan, etc.
23	NOORANI MOTI	" Khalil, Hadi, Jilloo, Mustari, etc.
24	BRIDEGROOMS WANTED	" Miss Nargis, and Vijayakumar.
25	RAMAYANA	Tamil T. P. Rajalakshmi, Mr. T. S. Mani, etc.
26	PRAHLAD	" P. Saradambal (Golden Co.), Master Krishnamoorthy.
27	SITA VANAVAS	" T. Rukmani of Trichur, C. V. V. Pantulu Iyer, etc.
28	LAKSHMI THE HARIJAN GIRL	"

Sole Distributors:

CHAMRIA TALKIE DISTRIBUTORS

20, Veer High Road, Madras.

The Jupiter Press, Madras.

Sati Savitri

Long time ago, in the palmy days of Hindustan there lived a Prince, Aswapathi, ruling over the kingdom of Madra. For years after his Royal Wedding with Queen Malavi, he did not have a child. He thereupon invoked Savitri, his favourite deity, and through her grace, he had a daughter who bore the same name as the goddess. As years went by, little Savitri grew into a lovely maiden and was always playing in the palace and in the forest with her companion Vasantika.

She often used to relate her dreams to her companion and once she portrayed in words the form and beauty of her beloved.

One day her pet deer escaped into the forest, and both Savitri and Vasantika ran after the creature but found that she was held and kept in captivity by Prince Satyavantha, son of king Dyumatsena, who was collecting fruits and flowers along with his comrade Saradvata. Savitri then recalled the features of the young man whom she saw in the dream and intimated the fact to her companion, Vasantika. Eventually she got her deer back but could not forget Satyavantha.

She went back to the palace and made a portrait of her beloved, and was worshipping it daily.

In the meantime her parents were anxiously contemplating her marriage when Narada, the celestial musician, paid a visit to them and strongly prevailed upon them to have a matrimonial alliance with Satyavantha.

The marriage was celebrated with all religious formalities but Savitri knew through Sage Narada that her husband would not live long. As the destined day was approaching, she counted the days and the hours and the minutes and was keenly and closely watching his movements accompanying him wherever he went.

Three days before the fateful moment, she commenced her fast and went into the forest with her lord where he would hew wood. When the sun reached the zenith, Satyavantha complained of head-ache and fell down, his head reeling. Within a few minutes, Yama, the lord of death, dropped into the earthly plane, seated on his Mahisha Vahan and relentlessly wrenched the life out of Satyavantha's body.

Seeing Yama depriving her of her lord's presence, she questioned and argued with the mighty Lord of Death his authority to deal with a lady of spotless chastity and affection in the manner he did. Yama alternately appealed to her and threatened her and even opened up the scenes of hell with its terrors and dire punishments, but nothing daunted, she pursued him, crossed the Vaitarani and compelled him to restore the life of her beloved Satyavantha. Greatly pleased with her wisdom, courage and chastity, in addition to the life of her husband, he gave her many a boon which conferred among others progeny to Aswapathi and kingdom to Dyumatsena.

సతీ సావిత్రి

డైరెక్టరు :— సి. పుల్లయ్య

అనువాద లేఖకుడు :— మల్లాజోస్వుల రమణమూర్తి

శ్రీ మైలవరం జనీందారు గారిచే సాపింపబడిన బాలభారతీ సమాజము
వారిచే ప్రదర్శింపబడుచున్న నాటకానువాదము

నటీ నటులు

సావిత్రి	... మిన్ రామలిలకం
సత్యవంతుడు	... నిదుముక్కల సుబ్బారావు
అశ్వపతి	... గోవిందరాజు వెంకటరామయ్య
ద్వయమతేసుడు	... ధర్మపురి బుచ్చిరాజు
శారద్యతుడు	... చిర్మాపూరి దీక్షితులు
నారదుడు	... పారుపల్లి సత్యనారాయణ
యముడు	... వేమూరి గగ్గయ్య
మాశవి	... మిన్ పార్వతీ బాయి
శైఖి	... మిన్ పద్మావతీ బాయి
వాసంతిక	... మిన్ లలిత
సావిత్రి దేవి	... మిన్ సుగుణ

హరోనైష్టు :— వి. జె. గోపాల్ సింగ్

సతీ సాహితీ

కథాసంగ్రహము

మద్దేశుడగు అశ్వపతి మహారాజు సంతాన హీను
డగుటచే సావిత్రిదేవిని గూర్చి తపమాచరించగా నాయంబ
ప్రెసన్ను రాలై యఖండ తేజశ్వలినియు సుగుణరాజియు
నగు వుత్రికా రత్నము కలుగున ట్లారాజేంద్రునకు వరమిచి
యంతర్థానమయ్యెను. కాలక్రమమున నారాజు సతి,
మాశవి చక్కని కుమార్తెను గనెను. వరప్రసాదియైన
నాబాలికను సావిత్రి యను నామమున కడుగారాబముతో
పెంచుచుండిరి. సావిత్రి యోవనవతియై, యొకనాడు తన
చెలిక త్తెతో వనవిషారమునకై వెడలి, యరణ్యమునందోక
చోట విశ్రమించి, పూర్వము తాను స్వయంబునందు జూచి
వరించిన పురుషుని వృత్తాంతము తన ప్రియసభియగు
వాసంతికతో జెప్పుచుండ వారి హరిణము మెల్లగా తప్పించు
కొనిపోవుటచే నాహరిణముకొరకు సావిత్రి వాసంతికలు
వెదుకబోయిరి.

రాజ్యభ్రష్టుడైన ద్వయమత్తేనకుమారుడు సత్యవంతుడు
తన చెలికాడగు శారద్యతునితో ఫల పుష్పాదులకై వనమునం

దేసుచు మార్గమున సావిత్రిహరిణమును జూచి పట్టుకొనిరి.
 సావిత్రి వెదకీకొనుచు సభీసమేత్యై యట్లేవచ్చి సత్య
 వంతునిజూచి తాను స్వప్నమునందు గాంచిన వ్యక్తిగా
 నాతని గుర్తించి వాసంతికకు తెలిపి, తమ హరిణమును
 ఫొంది మరలిపోయెను గాని సత్యవంతుని విడువలేకుండెను.
 సత్యవంతుడుగూడ నా సుకుమారి తనూవిలాసము జూచి
 ముగ్గుడయ్యెను.

సావిత్రి నగరమున జేరిన పిదప సత్యవంతుని చిత్రము
 ప్రాసి యాతనినే తన మనోనాథునిగా బూజించుచుండెను.
 అశ్వపత్రి రొముకనాడు సావిత్రి కల్యాణ విషయమై రాణితో
 ముచ్చటించుచుండ నారదుడు గూడ నచ్చటికి వచ్చి సావిత్రి
 ఘనోనిశ్చయమెరింగి సత్యవంతునికిచ్చి వివాహము గావింప
 నుపదేశించెను. అంత నొక శుభముహరూర్తమున సావిత్రీ
 సత్యవంతులకు కల్యాణము గావించిరి.

సావిత్రి పతిహాదసేవచేయుచు హాయిగ కాలము బుచ్చ
 చుండెను. కాని పూర్వము నారదుడు చెప్పిన ప్రకారము
 సత్యవంతుని మరణదినము సమాపించుట లెక్కబెట్టుచు
 త్రిరాత్రోపవాస మొనర్చి, సత్యవంతుని మరణదినమున
 రూతని ననుసరించి అరణ్యమునకుబోయి యేరూపమున
 హృత్యువు సంభవించునో యని దిగులొందుచుండ హాతా

త్రుగా సత్యవంతునకు శిరోవేదన కలిగి మృతుడయైను.
 మహారణ్యమునందు, యేకాక్షియై పతివియోగముచే విల
 పించుచుండ యముడరుడెంచి సత్యవంతుని జీవము గొని
 పోవుటజూచి సావిత్రి యముని వెంబడించెను. భయంకర
 మగు కీకారణ్యములో - నగమ్యమగు మార్గములంబడి
 దూలుచు - పర్వతాగ్రముల కెగ్గొనుచు - సేలబడుచు -
 లేచుచు - కష్టపరంపరలకోర్చు యమునిచే వరముల బడయుచు
 - వైతరణింజేరి దాటలేక దేవిని ప్రార్థింపగా వైతరణీనది
 చీలి మార్గమూలు నావలి దరిజేరి యమోక ద్వారముకడ
 యమునితో తీవ్రముగా సంభాషించి పతిప్రాణముల బడయ
 గోర యముడు సావిత్రిని భయపెట్టుటకు తన లోకమునందలి
 పాశుల బాధలుజూప సావిత్రి యిసుమంతయు జంకక ఘేట్ట
 కేలకు తనవాక్షమత్కుతోతిచే పతి జీవముల బొంది కేవతల
 మెప్పునొందిన త్రిలోకపావని సావిత్రి భారతనారీతిలకము -
 సావిత్రి - రాజ్యభ్రష్టుడై - అరణ్యములందు ద్రిమ్మరుచున్న
 అల్పయుష్మని వరించి పరిణయమాడి తన పతిభృక్తిచే
 యముని సాధించిన ధీరగుణసాధ్వి - సావిత్రి.

ఓంతత్తుత !

సతీ సావిత్రి ఫిల్ము నందలి కీర్తనలు

1. మాత్రని

లాలి నీరజనేత్ర లావణ్యగాత్ర |
 లాలి సుచరిత్ర మద్వంవన్షైత్ర || లాలి||

హింమ్మశైలపుత్రిక యొసగిన పరపుత్రి |
 హింమకరార్థులు వెలయునందాక ధాత్రీ||

సమముగా నల్గడల సందుధవు కీర్తి |
 సజ్జనానంద మగునటుల సావిత్రీ|| లాలి||

అరుదార మాగర్భమందును బుట్టి |
 మా అన్యయంబునకు లోపములు పోగ్గాట్టి||

ఇత్తరి మోదముగూర్చితివి నిన్నన్నట్టి |
 తలిదండ్రులకు సంతసము నో పట్టి|| లాలి||

2. సావిత్రి

సుఫలయామి సుధావిలాసీ|| సుఫు||

సుమగణ వికస కుముద నాథా|| సుఫు||

దేవవన శోభనందు నీరీతి | వనితా మోదకరానీవి ;
 కడురమ్మ జ్యోతిచే నామునంబు | సుఖలీలల దనిపి
 గనుమా మా|| సుఫు||

3. సత్యవంతుడు

ఈశ్వరసంకల్ప మె వ్యా రె రుంగు దురు యేరీతి యొను
లుండునో॥ ఈ॥

ఐశ్వర్యమిష్టించు అంతానా దనిపించు ఆసలు కల్పించుగా -
శాశ్వత మనిషించు సర్వము హరియించు - తుణులో
జగమెల్ల యెంతో వింతగ మార్చు॥ ఈ॥

మృగతృష్ణంగని జలపూరంబని యేగెడుపాంధుని కరుణింప
జేయును - అగపదు దీపముగని ఫలమని జని హతమగు
శలభము గతి ప్రమందించును - జగమఖలంబును చైతన్య
మయమగుచు - నెగడు మాయలలోన ముంచివైచును॥

4. సత్యవంతుడు

పోయెనయ్యా - యిపుడు ననుబాసి - ఆ పొలతుల మిన్నె
నామది నెట్లుమరతుణ - యేదిసేయంగజాలుదు నింకెట్లు
తాళుదుణ - ఈయంగనామణినే నెట్లుల గాంచెదె॥ పో॥

పోనునప్పటి యాపొలతి వాల్లన్నుల చూపులు - ఆహా -
చూపులు గావవి మారునీ తూపులు - పో నున పుడు
యామిటారి పదు సంతాపము, సంతాపము గాదది
నా పాపము॥ పో॥

సారసాక్షి పల్ములు మంత్రంబులుణ - గాగ - సకియ చూ
పులే మంత్రాక్షతలుగాగ - గారడి క్రియలే యొయ్య
రములుగాగ గావించి ననుమణు మాయంబుజేసి॥ పో॥

5. సావిత్రి

తీయనిదా నీవిలాస మెడద దలపగ నాకు నేనో మధు రాళా
భర్తై మూర్ఖుమునైదనూ॥ తీయని॥

ఒకమారైన నీయెద - నీపయి నారాగవింత - ఆహో సథా
యేమైనా ఊహింతుహా॥ తీయని॥

6. నారదుడు

జగన్మోహనాకార - శ్యామసుందరా శరీర - ప్రిజగన్మోహ
నాకార॥

నగారిముఖ సురనుత చరణ భవహరణ - శుభగుణ - ఖగ
వాహన సుమనవినుత కవిజనాల్మిషోమణా॥ ప్రిజగన్మోహ
నాకార॥

7. నారదుడు

కదలదు నీ సంకల్పము లేనిదే గడ్డిషోచయును - కారణ
కారణా॥ కద॥

పృథివి రెప్పపాటు మాత్రమునకే పేరులేకపోవు నీతలపున॥ కద॥
అదియు నిదియు ననగసేల విషీలికాది బ్రిహ్మపర్యంతమునీవె -
అది యెరుంగరు మది గలంగరు ముదముజెందరు భువిన
కొండరు - వివేకమున వర్తించెదమని కదు విర్మిగెదరు
గాని - చివరకేవేళ కేది సంభవించునో తెలియజాల
రెంతవార్తులైనా॥ కద॥

8. సావిత్రి

తగునా యిదిజనకా - త్వాదృశులీ స్థితిని బలుక్క || తగునా||
 మగడనుచు నొకని వరించి మరల నింటోకరిని కోర్ || తగు||
 నిగమ మార్గములు దెలసిన నీవే యిట్లు పలుక - యాజగతి
 నింకెవరికి యధర్మగతి జౌరగనలుక - యేజగదీశుల కన్య
 లిట్లల సలిపిరో తెలుపుము జనకా - నగరేయది పరులు
 వినిన న్యాయముగనుక - మనకిది|| తగునా||

యేదియెట్లుతైననుగాని - యెన్నికష్టములురానీ - తుదకు జీవ
 ములు నానాధుని కర్మింతునుగాని - నుదుటవ్రాత నూన్న
 తరమె విధికైననుగాని, నామది కోరిన యాతడె నామగ
 డగు భూజానీ|| తగునా||

9. నారదుడు

మధుసూదనా - హోమాధవా | హోచక్రపాణి - సురేశ సుద
 ర్ఘన - సూర్యసుధాకరలోచనా|| మధు||

10. సత్యవంతుడు

నాహృదయఫలకమునయా - నాతిరూపు రేఖావిలాసములును
 నాటిపోయెగా|| నా||

ఆహోయలు ఆ నడలు ఆ పలుకులు ఆ కులుకులు ఆహో నా
 మదికి మరపురాకయుండేగా|| నా||

చీమ చిటుకుమన్న మరల చెలియవచ్చేనని గుండె -
యేమేమో రీతులుగా - నెన్నచుండెగా - ఆ మరుగున
చిలుక పలుక - ఆయంగన ననిటు జూడగ నరుదెంచు
చుండెనాయని ఆశబుట్టెగా - ఈపరులు నేనింకెటుల
మరతునో॥ నా॥

11. సావిత్రి

హా వనటనొంద తగునా నీకు జనకా ॥ హా ॥

భూవలయమున సెందు పుత్రిక లొకరి సామ్మణగ వినవె॥ హా॥

హాయిగా పెంచి పెద్దగజేసి - మరియుకని చేయి విడుటకే
స్వృతంత్రము తల్లిదంప్రులకు - ఈ యర్థమెల్ల నీవెరుగ
దెల్పెదవినుము - మాయమ్మ నీ కెటులభించె నది తల
పుమా॥ హా వనట॥

12. సావిత్రి

జై సావిత్రి హిమ్మశైలపుత్రి - పావనగాత్రి యోపరమ పవిత్ర
పాపపుంజ లతాలవిత్రా॥ జై ॥

అమలచరిత సుమనవినుత కమలపద సుశీల - సుమహిత
కర్మణాలవాల సుజనబృందపాల - సమరరంగ భీమ
వరసద్గుణ గుణధామ పాహిమాం పాహిమాం పాహిమా॥ జై ॥

13. సావిత్రి

ప్రాణాధ నీతోడవత్తునా - ఫలపత్రేంధనములు కలిగిన
యాకాననసీము - గాంచవేడుకు ఓ॥ ప్రాణ॥

ఆవనమున విశాలవృక్షతలు ఆకొండదరియల నరయగ
జేయడు - ధీవిశాలురగు మిారలు అటవిని యేతీరున
మెలగుదురో యదిగాంచెద తావకమృదుల కరంబులతో
యింధనములు గొట్ట నాళ్చములు వాయగా జీవితేశ
మిాచూస్తపాదరా జీవంబుల నొత్తెద చిత్తమరల ఓ॥ ప్రాణ॥

14. సావిత్రి సత్యవంతులు

ఆహాకాంత యా యాగ్రవనంబెంతో రమణీయం బత్యం
తానందంబున మదిగొల్పేగా॥ ఆహా॥

ఆదెన కనుగొనుమబలా యాకాశంబంట గల్లునాయని
భ్రమనించు టేకుప్రూకులు | మరియు భూధరముల
నుండి క్రిందవరకు బారునట్టిపెద్ద ప్రొతలుగల సెల
యేరుల గాంచుసూ॥ ఆహాకాంత॥

గంధపు వాసనలను గొని | మెలమెల్లన వచ్చు నీమందానిల
సాఖ్యము - దలంపుమా అందందుగల్లు లతా కుంజ
పుంజ సంజని తానందము సేమందు భువనసుందరా॥
ఆహాకాంత॥

15. నారదుడు

సుజనజనావనశోర్ | సుమనోహరీ అరిజనభీషణ || సుజన ||

గురుకృపాన సతిస్నేర నిథాకృతి | విశ్వలోకపతి శాశ్వత
సుకృతీ ఖండితాఘుతతీ | వరపావనమతి || సుజనజనా ||

16. సాధితి

పోవుచున్నాడే నా విభుని జీవములనుగొని || పో ||

భావమున సుంతర్మైన పాపభీతిలేక || పో ||

దైవమూ నాకేదిత్రోవ - ధాత్రినిఁ మహానుభావా - అవిరథ
ధర్మానుసారి హతబర్ధర్థుభారి || పో ||

శైలసుతా సచ్చరితా సాధురతా గుణభరితా శ్రీలలితా
మహితా నిజసేవకజన నికరనుతా కైలాసాధిష మానస
కంమవర్ధనీ || పో ||

పాపమెరుగని ప్రాణనాథు ప్రాణములను గొనిచనగా
యేషగిదిఁ మహిం దోలాయతచిత్తుడుగాగ వడిగ || పో ||

కానడాయె సుంతర్మైన కనికరమును యాయముడు - యే
నెవరి వేదుదాన యేవరునాప నిడుదురు హణ || పో ||

ఓ హరిహరులారా - ఓహణో శార్దూలములారా | ఓగిరులారా
తరులారా హరులారా నాపతిని తోడితెండు || పో ||

నీవదిక్కు శారదా నిఖలలోకసేతాం మాతా దేవవంద్య గుణ
మహిత దీపితాసేకచరితాం రాజీవసేత్రో జయంత ప్రీమహం
కాళి గారీ॥ పో॥

పాదములంటి ప్రమేక్కు దాన బ్రతిమాలుచు నున్నదాన |
మదిలోనఁ కరుణాదలచుమా నాపతినాకిడుమా | సదమల
గుణజాల | సజ్జననుతశీల ఆదరింపుమా వేళా అంతక
భూపాల || పో॥

హాయిగల్లె నిప్పుటికిన అతిరయమున నానాధుని డాయజేర
వలయు నవలజేయ తగిన మార్గమునను జేయగవలయును
శుభములు జేకురునట్టుల ప్రీలిడి మా యనురాగలతను
మంగళముల గైజేసి॥ పో॥

17. సావిత్రి—యముడు

పోబాల పోష్టుకు యా యుగ్రారణ్యంబున రావలదు
రాజనదు నీకు గల దురాక వీడి॥ పో॥

అబలా యటులా వనులా వెడలా అతిసులభంబని యెంచితి
పోమది॥ పో॥

ఉగ్రారణ్యంబైన నేమి యుద్రగ్రదవానల్మైన నేమి సుగుణ
గ్రేసరుడను నా పతియెందుల నరిగిన నేనటుజనదలతున్
నీ సాహసము పరిహసము ఆ సదృశ్మైనటి ప్రయాసము
ఘుటించును యోజింపుము గమనింపుము నామాటన
వచ్చిన బాటు బట్టుము వేగఁ॥ పో॥

18. యముడు

సరసిజాత్కీ నీవీపథమున నదువగ కరంబు శ్రమమగుగాన్
 సరగునబామ్మా సాఖ్యముగను మమ్మా చౌరవళము
 గాదు ముంగటను॥ సర॥

ఎంతజెప్పినను విననింతటి సాహసము నీ కింతీ తగదు చనుమిక
 నబలా దురంతశ్రమం బెంతయున్న గాంతు సుమినాదు
 పలుకు వినగదగును॥ సరసిజాత్కీ॥

19. నారదుడు

దీర్ఘాయురస్తు । ధాత్రీపాలానాప్రాపి॥ దీ॥
 రస్తు శుభమస్తు॥ సుయశోస్తు । బలమస్తు । తే॥ దీ॥
 ధనక్షనకవస్తు వాహన సిద్ధిరస్తు । సజ్జన కృపాప్రాపిరస్తు సంతత
 విజయోస్తు । తే॥ దీ॥

Pictures under Distributor

SAVITRI :—

Ramatilakam,
Gaggaiya,
P. Satyanarayana.

RAMADOSS :—

Saraswati,
A. Satyanarayana,
Nagaraja Rao.

LAVA-KUSA

Sriranjani,
P. Subba Rao,
P. Satyanarayana.

ANASUYA & DHRUVA

BENARES TOPICAL

Saraswati,
Prakasa Rao,
Suryanarayana,
Hemalata G. N. Swamy.

SRI SATYANARAYANA

with KOSULAPERU

CHAL MOHANARANGA :—

Kamaraju,
Ramamoorty,
Haimavati,
Sundaramma,
Pushpavalli.

KACHA-DEVAYANI :—

Krishnaveni,
Kantamani,
Raghu Ramaiya,
Lakshmana Swami.

1934

LAVA - KUSA

(IN TELUGU)

Distributors :

CHAMRIA TALKIE DISTRIBUTORS,

20, Vepery High Road, P. T., MADRAS.

LAVA-KUSA

(IN TELUGU)

Sree Rama after returning victorious from Lanka is crowned king of Ayodhya.

Surpanakha and Karala, the only survivors of Ravana's family, come over to Ayodhya to wreak vengeance on Sree Rama. They hatch a plot according to which they take the forms of a washerman and his wife. Rama and Sita beguile their pensive hours viewing a series of paintings of the incidents of their past life. Sita, moved by wonderful reproduction of the Peaceful atmosphere of the hermitages, requests Rama to let her visit the hermitages. Rama, though reluctant to send his pregnant wife to the forest, grants her wish. The disguised washerman and his wife put up a sham quarrel and speak very lightly of Sita's character. A spy of Sree Rama listens to the gossip and reports to Sree Rama the scandalous talk though reluctantly. Sree Rama sacrifices his happiness as well as Sita's for the sake of popular opinion and determines to send Sita into exile. He calls in all his brothers and asks them to leave Sita in the forest. After a great deal of remonstration Lakshman takes up the task reluctantly and leaves Sita in the forest beyond the Ganges. Sita in despair is about to drown herself in the Holy Ganges when Valmiki rescues her and takes her to his Ashram. In course of time Sita gives birth to twins who are named Lava and Kusa. The boys are brought up by Valmiki and are taught all the arts befitting the offsprings of Rama.

In Ayodhya Sree Rama tortured with remorse for banishing his innocent wife grows indifferent to his duties as a king. Vasista advises Sree Rama to perform the Aswamedha Sacrifice and all preparations are made for the ceremony.

The sacrificial horse is sent out in charge of Satrugna. While the horse is wandering near Valmiki's Ashram, Lava seizes the horse. Satrughna defeats Lava and is on his way to Ayodhya with Lava and the horse. Meanwhile, Kusa comes to know of his brother's plight, overtakes Satrughna, defeats him and rescues his brother. The news reaches Sree Rama and Lakshman starts out to fight with the boys. He too is defeated by the twins and Sree Rama is obliged to come in person to fight with his sons whom he cannot recognise. Sree Rama also is defeated by the boys and when the boys were about to return to the Ashram, Hanuman appears on the field and threatens to wipe out the boys. Thereupon, the boys finding it impossible to overcome Hanuman by any other means take recourse to Rama Nama Smaran and Hanuman follows like a slave. They bind him and take Hanuman to their mother and Sita, recognising Hanuman and Sree Rama's crown amongst spoils, knows the happenings on the battle field and runs to see her Lord who has swooned. Valmiki follows and restores Sree Rama and his brothers by sprinkling holy water. They all go to Ayodhya and there Sita is asked to finally prove her chastity by undergoing the Agnipariksha. Then Sita feeling humiliated prays to mother Earth to take her into her bosom as per her wish on a previous occasion. The Earth opens and Sita vanishes. Sree Rama dejected enthrones Lava and Kusa and himself enters the Saraju.

లవ - కుశ

:: కథా సంగ్రహము ::

శ్రీరాముడు రావణసంహార మొనర్చి అయ్యాధ్వర్యపురమును జేరి మహా త్వై భవముతో పట్టాభిషిక్తుడయ్యెను. కొంతకొల మైనపిదప సీతాదేవిగర్భమును దాల్చెను. ఒక నాడు శ్రీరాముడును సీతాదేవియును నొక చిత్రకారు నిచే ప్రాయబడిన రామాయణ చిత్రములను జూచుమండ సీతాదేవికి మరల బుస్యాశ్రమములకుబోయి మునిషత్తులను సందర్శించి రావలయ్యా వునెడి కోరిక జనించెను. సీతాదేవి శ్రీరామునకు తన కోర్కెను దెలుప యొట్టకేలకు శ్రీరాము డా మెకోర్కెను దీర్ఘట కంగీకరించెను.

రావణసంహారానంతరమున నూత్రశేషులగు శూర్పుణభయును, కరాముడును మాయోపాయముజేత యొట్టయినను సీతా రాముల పై పగసాధింప తలయునని అయ్యాధ్వర్యను జేరి వారు అయ్యాధ్వర్యతో చాకలి వేషములను ధరించిన తమ కార్యము నెరవేర్పుకొనుటకు సమయమునకై వేచియుండిరి ఒక నాడు శ్రీరాముని గూఢచారియగు భద్రుడు శ్రీరాముని రాజ్యపరిపాల నాపిధానమునుగూర్చి ప్రజాభిప్రాయమును గుగోను కార్యముపై చాకలి గూడెమువై పునకు వచ్చేను. ఆ సమయముననే చాకలి వేషధారులగు శూర్పుణభాకరాశులు తమలోతాము తగవులాడుకొనుచుండిరి. భద్రుడు చాటుననుండి వృత్తాంతమునంతయును వినుచుండెను. చాకలితనభార్యను సందేహించి యిలు వెడలగొట్టుచుంపగా యిరుగుపొరుగువారు తగవు దీర్ఘటకురాగా వారితో నాచాకలి ‘నే సేమి శ్రీరాముడనా పగవానియింట సంవత్సరము పడియున్న భార్యను పరిగ్రహించుటకని నిందావాక్యము లసెను. భద్రుడు తన భర్తుమునుసరించి యావృత్తాంతమును వెంటనే శ్రీరామునకు నివేదించెను. శ్రీరాముడు హృదయభేదనమగు, నా సమాచారమును విని ఆంధ్రాశితమానసుడై, అపణుశముగల సీత అయ్యాధ్వర్యతో మండుట సూర్యవంశపుకీ ర్థికి కళంకమని, సీతాదేవిని, బుస్యాశ్రమము లను జూపించుమిషుతో గొనిపోయి వాల్మీక్రమముదాపున విడచిరమ్మని లక్ష్మీఱుని కొజూపించెను లక్ష్మీఱుడు సహాదరుని యాజ్ఞానుసారముగ సీతాదేవిని వాల్మీక్రమముచెంత విడచివచ్చేను. సీతాదేవి రామునికి తాండుగలిగిన నిరాదరణమునకు వగచి కళంకముతో బ్రతుకుటకన్న ఉటయే మేలని గంగానదితోబడి ప్రాణములను బాయుటకు

సిద్ధముగనుండ, వాల్మీకి యామెయిడుములను దివ్యదృష్టివలన గాంచి యామెను రక్షించి యాదరించి తన యాజ్ఞమునకు నీసుకొనిపోయెను. అచ్చుట సీతాదేవి లవకు లను యిరువురు చక్కనికుమారులను గానెను. వాల్మీకి నుహార్షి యాబాలురకు సమప్తవిద్యుతును సేర్పి పెంచిపెద్దవారిని జేసెను. వాల్మీకినుహార్షి వారికి విలువిద్యగూడ సాంగముగసేర్పి తాను రచించిన రామాయణమునంతయునుగూడ వారికి కంఠోహరమును జేసెను సీతాదేవి తన శుమారుల ముద్దుపుఱుకులను వారి రామాయణ గానమును ఆలకించుచు నిరంతర శ్రీరామధ్యానముతో కొలముగడుపుచుండెను. ఈ విధముగ లవకుశులకు పదియేండ్రప్రాయము వచ్చెను. అయ్యాధ్యాతో శ్రీరాముడు సీతావియోగమున పరితపించుచు నిరంతరము సీతాధ్యాన తత్పర్యదై కొలముగడుపుచుండెను. ఒక నాడు వశిష్ఠమహార్షి శ్రీరాముని జూడవచ్చి, రావణసంహార పోతకమును బాపుకొనుటకును, సీతావియోగమును మరచుటకును, అశ్వమేధయాగమును గావింపుమని శ్రీరామునికి దఱిపెను. శ్రీరాముడు వశిష్ఠని యానతి వ్రక్తారము, అశ్వమేధయాగము ప్రారంభించెను. భార్యలేనివారీ యజ్ఞమును చేయాదు. గనుక ఏక పత్నివ్రతుడు శ్రీరాముడు సీతాదేవియొక్క బంగారు ప్రతిమను ప్రక్కనంచుకొని యాగమును ప్రారంభించును. యజ్ఞాశ్వము విదుతుబడెను. అశ్వరక్షకుడుగా శత్రుఘ్నుడు పంపబడెను.

వాల్మీకి యాజ్ఞమున సీతాదేవి తన తనయుగా మచ్చుటలను గాంచుచు కొలము గడుపుచుండెను. ఒక నాడు సీతాదేవితశల్లియగు ధరిత్రి యామెకు ప్రత్యక్షుమై, శ్రీరాముడామెను సహింసజేయుచున్న కష్టములను జూచి తాను సహింపలేకున్నాననియు. అందుచే శ్రీరాముని కదలి తిరిగి సీతాదేవి భూగర్భమున ప్రవేశింపవలెననియును కోరెను. కాని సీతాదేవి కదసారి తననాథుని దక్కించినగాని యాప్రంచమును వదలజూలనని పలికును. అంత నా భూదేవి సీతాదేవి తాను కోరినప్పుడే వచ్చి యామెను స్త్రిసికొనిపోయెదనని వచించి యంతర్థానమయ్యెను.

... ఎగతన తెరలో చూడుడు ...

లవ - కుశ

పాటలు - పద్యములు.

వచిష్ఠుడు :—

సీ: ఎన్నిదోషములున్న శంచక యించుక
గుణమున్న మెచ్చిచేకొందువనుచు
జాటించి పలికిన పలుకు బ్రహ్మవరంబు
గొపతిష్ఠుడున్న ఫుషాడకనుచు
పీసుడైన సమాజయించిన దమ్ముని
జాచిన చందాన జాతువనుచు
గొలచినవారిని గూర్చి నా చంద్రార్కు
ముగ్గ సౌఖ్యములూసంగి బ్రోతువనుచు.

అ॥ బరులు స్వజనులనక ప్రజలసందఱాన్న
ప్రజల లీలబ్రోచు ప్రభుడకనుచు
నీగుణంబులెంచు నిఘ్నలరోకంబులు
రమ్య గుణసముద్ర రామభృద్రా ॥

१९ రాముడు :—

సీ॥ రఘురాజునాదిగా రాజులొముక్కుల
వరప్రశేషమఁగూర్చు నో భత్యులార
ఏ కొరంత తములేక సే పాపమును లేక
ఘనరీతిత్తరించు ననఘులార
తనమున కే సేగ తనటచే నావంట
చనుదెం ఛినటియో సదయులార
మియనగ్రమముచే నీ యూయోభ్య స్వాముష్ట
మిరచేరగ గండిధీరులార

తే॥ గీ॥ మిష్టువం చించి మట్టివృక్షమ్మ నీడ
పోయితిని నన్ను మన్నించి బ్రోవుడయ్యై
భూరియులార సద్గుళాధారులార
ధీరవరులార సాకేత పారులార ॥

అందరు :— పాట

జై జై త్రించంద్ర రఘువుసాంద్ర
జనకౌత్కుజపతి జగదోద్దారా
మునిజనధామ సురచిరసుధామ
ధానకభీమ జగదభీరామ
తారకనామ దశరథరామ
వురజనుత్ అరమరకన్ నిరతము
కరుణను వేగనదగున్ ముఖున్ ॥ జై జై ॥

చాకలివాడు :— పాట

ఏలో లె యూమురిపింత
చందమామూలాటి చుక్కని మొగము
సాక్కసిద్దిప్రి మురియరాదా
సరసముగా మురియరాదా
సరసముగా మురియరాదా॥ ఏలో లె॥

పయ్యాటుశెంగుబట్టి సయ్యాటులాడవుండ
కయ్యాములాడదగునా॥ ఏలో లె॥

రాముడు, సీత :— పాట

సీత :

ముదమాయైగా నాథా
సదయాంతరంగ నీసరసన్ మెలంగన్
నాథా నవచీకసుల కింపావనిన్

రాముడు :—

వనచిత్రమన్ గనగా
ఘనశ్చ ప్రమోదం బౌ
శురసాలముల గమమా సఖియు
తర్కిరషుక పరిభూషణముల్
హృదయమురాగం బౌగాదె
ముదమయైగా మదికిన్ ॥

చాకలివాసు, యారిగాడు :— పాట

చాకలి :—

ఎల్లెల్లెనంజా నీవోటమునా కెరిక నేదా బెంజాలి నంజా
మూర్ఖిగాడు నీకూసి మాచినమూపు నీకొల్లు పుల
శరీంపుఅల్లో ర్యో త్రీంచె కై పు
నీసై గలు నేమూడలేదే అత్తోటవైపు ॥

యారి :—

ఆపాటి మూపులకే వోపకపోతే
నీచేపాటిక క్రుకి తానోపగలదట్టు ॥

చాకలి :—

మాపిటికి సాక్కాడ మరిపాసగదోలె
మారూమనుము మూసుగోర్యో
నీమాటంటై మరిపాసగదోలె
తలునుకుంటైసాలు తరుగుచుపోతున్నాది
మనును తెగుసుకుపోతున్నాది । మారూ ।

లచ్చి :—

యాపాటిమూపులకే వోపలేకపోతే
నువ్వేపాటి మెఱుడినిరో రెంకయ్యబాబు
నీతాపులెట్లు త్రీంటిచో రెంకయ్యబాబు ।